

colloquium-journal

ISSN 2520-6990

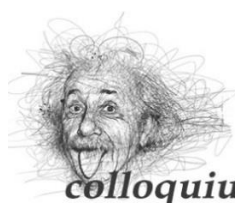
Międzynarodowe czasopismo naukowe

Notes —

planner

Jurisprudence
Computer science
Economic sciences
Philological sciences
Pedagogical sciences

№33(226) 2024
Część 1

ISSN 2520-6990

ISSN 2520-2480

Colloquium-journal №33 (226), 2024

Część 1

(Warszawa, Polska)

Redaktor naczelny - **Paweł Nowak**
Ewa Kowalczyk

Rada naukowa

- **Dorota Dobija** - profesor i rachunkowości i zarządzania na uniwersytecie Koźmińskiego
- **Jemielniak Dariusz** - profesor dyrektor centrum naukowo-badawczego w zakresie organizacji i miejsc pracy, kierownik katedry zarządzania Międzynarodowego w Ku.
- **Mateusz Jabłoński** - politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki.
- **Henryka Danuta Stryczewska** – profesor, dziekan wydziału elektrotechniki i informatyki Politechniki Lubelskiej.
- **Bulakh Iryna Valerievna** - profesor nadzwyczajny w katedrze projektowania środowiska architektonicznego, Kijowski narodowy Uniwersytet budownictwa i architektury.
- **Leontiev Rudolf Georgievich** - doktor nauk ekonomicznych, profesor wyższej komisji atestacyjnej, główny naukowiec federalnego centrum badawczego chabarowska, dalekowschodni oddział rosyjskiej akademii nauk
- **Serebrennikova Anna Valerievna** - doktor prawa, profesor wydziału prawa karnego i kryminologii uniwersytetu Moskiewskiego M.V. Lomonosova, Rosja
- **Skopa Vitaliy Aleksandrovich** - doktor nauk historycznych, kierownik katedry filozofii i kulturoznawstwa
- **Pogrebnaya Yana Vsevolodovna** - doktor filologii, profesor nadzwyczajny, stawropolski państwowy Instytut pedagogiczny
- **Fanil Timeryanowicz Kuzbekov** - kandydat nauk historycznych, doktor nauk filologicznych. profesor, wydział Dziennikarstwa, Bashgosuniversitet
- **Aliyev Zakir Hussein oglu** - doctor of agricultural sciences, associate professor, professor of RAE academician RAPVHN and MAEP
- **Kanivets Alexander Vasilievich** - kandydat nauk technicznych, profesor nadzwyczajny Wydział Agrotechnologii i Transportu Drogowego, Państwowy Uniwersytet Rolniczy w Połtawie
- **Yavorska-Vitkovska Monika** - doktor edukacji, szkoła Kuyavsky-Pomorsk w bydgoszczu, dziekan nauk o filozofii i biologii; doktor edukacji, profesor
- **Chernyak Lev Pavlovich** - doktor nauk technicznych, profesor, katedra technologii chemicznej materiałów kompozytowych narodowy uniwersytet techniczny Ukrainy „Politechnika w Kijowie”
- **Vorona-Slivinskaya Lyubov Grigoryevna** - doktor nauk ekonomicznych, profesor, St. Petersburg University of Management Technologia i ekonomia
- **Voskresenskaya Elena Vladimirovna** doktor prawa, kierownik Katedry Prawa Cywilnego i Ochrony Własności Intelektualnej w dziedzinie techniki, Politechnika im. Piotra Wielkiego w Sankt Petersburgu
- **Tengiz Magradze** - doktor filozofii w dziedzinie energetyki i elektrotechniki, Georgian Technical University, Tbilisi, Gruzja
- **Usta-Azizova Dilnoza Ahrarovna** - kandydat nauk pedagogicznych, profesor nadzwyczajny, Tashkent Pediatric Medical Institute, Uzbekistan
- **Oktay Salamov** - doktor filozofii w dziedzinie fizyki, honorowy doktor-profesor Międzynarodowej Akademii Ekoenergii, docent Wydziału Ekologii Azerbejdżańskiego Uniwersytetu Architektury i Budownictwa
- **Karakulov Fedor Andreevich** – researcher of the Department of Hydraulic Engineering and Hydraulics, federal state budgetary scientific institution "all-Russian research Institute of hydraulic Engineering and Melioration named after A. N. Kostyakov", Russia.
- **Askaryants Wiera Pietrowna** - Adiunkt w Katedrze Farmakologii, Fizjologia. Taszkencki Pediatryczny Instytut Medyczny. miasto Taszkent

    SlideShare

INDEX
INTERNATIONAL

COPERNICUS
INTERNATIONAL

НАУЧНАЯ
ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

«Colloquium-journal»

Wydawca «Interdruk» Poland, Warszawa

Annopol 4, 03-236

E-mail: info@colloquium-journal.org

<http://www.colloquium-journal.org/>

CONTENTS

COMPUTER SCIENCE

Медетбекова Д.О.

СУЩНОСТЬ ПОНЯТИЯ И РОЛЬ IT МЕНЕДЖМЕНТА В КОМПАНИЯХ4

Medetbekova D.O.

ESSENCE OF THE CONCEPT AND THE ROLE OF IT MANAGEMENT IN COMPANIES.....4

Медетбекова Д.О.

ПРАКТИЧЕСКИЕ РЕКОМЕНДАЦИИ ПРИМЕНЕНИЯ МЕТОДОВ И ИНСТРУМЕНТОВ IT МЕНЕДЖМЕНТА В РАЗЛИЧНЫХ СФЕРАХ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ БИЗНЕСА7

Medetbekova D.O.

PRACTICAL GUIDELINES FOR APPLYING IT MANAGEMENT METHODS AND TOOLS ACROSS VARIOUS BUSINESS SECTORS7

Медетбекова Д.О.

IT МЕНЕДЖМЕНТ. ПРАКТИЧЕСКИЕ РЕКОМЕНДАЦИИ ПРИМЕНЕНИЯ МЕТОДА “КРИЗИСНОЕ УПРАВЛЕНИЕ” В КОМПАНИИ.....10

Medetbekova D.M.

IT MANAGEMENT: STRATEGIC RECOMMENDATIONS FOR IMPLEMENTING THE “CRISIS MANAGEMENT” APPROACH IN ORGANIZATIONS.....10

Петросов Д.А., Свирина А.Г.

ОБЪЕДИНЕНИЕ МОДЕЛИ УПРАВЛЯЮЩЕЙ НАДСТРОЙКИ НА ОСНОВЕ ИСКУССТВЕННОЙ НЕЙРОННОЙ СЕТИ КЛАССА RNN И АЛГОРИТМА «СЛУЧАЙНЫЙ ЛЕС» С МОДЕЛЬЮ ГЕНЕТИЧЕСКОГО АЛГОРИТМА С ПРИМЕНЕНИЕМ СЕТЕЙ ПЕТРИ15

Petrosov D.A., Svirina A.G.

COMBINING A CONTROL SUPERSTRUCTURE MODEL BASED ON AN ARTIFICIAL NEURAL NETWORK OF THE RNN CLASS AND THE RANDOM FOREST ALGORITHM WITH A GENETIC ALGORITHM MODEL USING PETRI NETS15

Рудницкая А.А., Спиридонов А.В.

ОПТИМИЗАЦИЯ МАРШРУТИЗАЦИИ И УСТРАНЕНИЕ ПЕТЕЛЬ В КОМПЬЮТЕРНЫХ СЕТЯХ НА БАЗЕ SPANNING TREE PROTOCOL.....19

Rudnitskaya A.A., Spiridonov A.V.

ROUTING OPTIMIZATION AND LOOP ELIMINATION IN COMPUTER NETWORKS BASED ON SPANNING TREE PROTOCOL.....19

PEDAGOGICAL SCIENCES

Білявська Т.

ОРФОГРАФІЧНА КОМПЕТЕНЦІЯ ЯК СКЛАДОВА ФАХОВОЇ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ21

Bilyavska T.

ORPHOGRAPHIC COMPETENCE AS A COMPONENT OF PROFESSIONAL LANGUAGE TRAINING FOR FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS21

Pasichnyk M.V., Zhyhalko S.E.

DEVELOPMENT OF EFFECTIVE TESTS FOR CONTROL THE READING OF ENGLISH PROFESSIONALLY ORIENTED TEXTS.....25

Хрящевська Л.М., Луцюк К.В.,

ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ У НАВЧАННІ ШКОЛЯРІВ В ПЛОЩИНІ ПРОТИДІЇ РОСІЙСЬКОЇ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ ТА ПРОПАГАНДИ28

Hryashchevskaya L. M., Lutsiuk K.V.

APPLICATION OF INTERACTIVE METHODS IN EDUCATION OF SCHOOL STUDENTS IN THE AREA OF COUNTERING RUSSIAN DISINFORMATION AND PROPAGANDA.....28

PHILOLOGICAL SCIENCES

Narmin R.K.

THE PATH TAKEN BY OUR EPIC POEM IN THE RESEARCH OF AZADE RUSTAMOVA33

Бабаева А.М.

ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКИЕ ТЕРМИНЫ ЕВРОПЕЙСКОГО ПРОИСХОЖДЕНИЯ, ИСПОЛЗУЕМЫЕ НА АНГЛИЙСКОМ ЯЗЫКЕ В ТОЛКОВЫХ СЛОВАРЯХ АЗЕРБАЙДЖАНСКОГО ЯЗЫКА36

Babayeva A.M.

EUROPEAN-ORIGON SOCIO-POLITICAL TERMS USED IN ENGLISH IN EXPLANATORY DICTIONARIES OF THE AZERBAIJANI LANGUAGE36

Ибрагимов Ф.А., Алиева А.Ч.

СОВРЕМЕННЫЕ ИНТЕНСИВНЫЕ МЕТОДЫ ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ39

Ibrahimov F.A., Aliyeva A.Chi.

CONTEMPORARY INTENSIVE METHODS OF FOREIGN LANGUAGE TEACHING39

JURISPRUDENCE

Вареник Д.С., Бингар Я.Ю., Копилов Е.В.

ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ВОЄННОГО СТАНУ НА ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ ДЕРЖАВИ42

Varenik D.S., Byngar Ya.Yu., Kopylov E.V.

CHARACTERISTICS OF THE INFLUENCE OF MARTIAL LAW ON THE ECONOMIC SECURITY OF THE STATE42

Кандаур К.А., Позивай С.Р., Копилов Е.В.

ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ОПЕРАТИВНИХ ТА СЛІДЧИХ ПІДРОЗДІЛІВ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ.....46

Kandaur K.A., Pozuyay S.R., Kopylov E. V.

FEATURES OF INTERACTION BETWEEN OPERATIVE AND INVESTIGATIVE UNITS DURING THE CONDUCT OF SECRET INVESTIGATIVE (SEARCH) ACTIONS46

Сідак К.О., Сушков Д.М., Копилов Е.В.

ОСОБЛИВОСТІ ТАКТИКИ ПРОВЕДЕННЯ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВИХ ЗАХОДІВ ПІДРОЗДІЛАМИ КРИМІНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ.....50

Sidak K.O., Sushkov D.M., Kopylov E.V.

FEATURES OF THE TACTICS OF THE CONDUCT OF OPERATIVE AND SEARCH MEASURES BY CRIMINAL POLICE UNITS.....50

Сітніков В.М., Дроненко Д.С., Копилов Е.В.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ КІБЕРАТАКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ55

Sitnikov V.M., Dronenko D.S., Kopylov E.V.

BASIC CONCEPTS OF CYBERATTACKS IN MARTIAL ARTS CONDITIONS55

Ухань І.К., Ковтун Є.М., Копилов Е.В.

ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ59

Uhan I.K., Kovtun E.M., Kopylov E.V.

FEATURES OF THE INTERACTION OF LAW ENFORCEMENT BODIES IN THE CONDUCT OF OPERATIVE AND SEARCH ACTIVITIES59

ECONOMIC SCIENCES

Zahraa Raheem Mahdi, Othman M.Hussein Anssari,

Raooof Hazim Kareem, Abbas Naser Hussein

IT GOVERNANCE IMPLEMENTATION IN BANKING ACCOUNTING SYSTEMS KEY REQUIREMENTS AND CHALLENGES63

*Хрящевська Л.М.,**кандидат історичних наук, доцент кафедри історії Миколаївський національний університет імені**В.О. Сухомлинського ORCID:**<https://orcid.org/0000-0003-2611-0817>**Луцьюк К.В.,**викладач відокремленого структурного підрозділу «Фаховий коледж Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського»,**ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8277-5891>**<https://doi.org/10.5281/zenodo.14258918>*

ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ У НАВЧАННІ ШКОЛЯРІВ В ПЛОЩИНІ ПРОТИДІЇ РОСІЙСЬКОЇ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ ТА ПРОПАГАНДИ

*Hryashchevskaya L. M.,**candidate of historical sciences, associate professor of department to history, Mykolaiv national university to the name of V. O. Sukhomlynskoho, e-mail: Ludahryashev30@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2611-0817>**<https://orcid.org/0000-0003-2611-0817>**Lutsiuk K.V.**vykladach of a separate structural unit "Professional College of Mykolaiv national university named after V.O. Sukhomlynskoho",**ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8277-5891>*

APPLICATION OF INTERACTIVE METHODS IN EDUCATION OF SCHOOL STUDENTS IN THE AREA OF COUNTERING RUSSIAN DISINFORMATION AND PROPAGANDA

Анотація:

Проаналізовано класифікації інтерактивних методів навчання в освітньому середовищі, наголошено на комплексному їх використанні, застосовуючи комбіновану методологію досліджених методів. З'ясовано, що інтерактивне навчання надає широкі можливості для дослідження пропаганди та її негативного впливу на інформаційне середовище. Доведено ефективність інтерактивних методів, які стимулюють активність учнів, сприяють отриманню знань та пошуку відповідей на питання пов'язані з інформаційним впливом, дозволяючи учням формувати та визначати своє ставлення до викликів протистояння дезінформації та пропаганди.

Summary:

Classifications of interactive learning methods in the educational environment were analyzed, their complex use was emphasized, applying the combined methodology of the researched methods. It was found that interactive learning provides ample opportunities for researching propaganda and its negative impact on the information environment. The effectiveness of interactive methods that stimulate students' activity, contribute to the acquisition of knowledge and the search for answers to questions related to information influence, allowing students to form and determine their attitude to the challenges of countering disinformation and propaganda, has been proven.

Ключові слова: інтерактивні методи, навчання, дезінформація, освіта, учень, школяр, пропаганда, класифікація, критичне мислення.

Key words: interactive methods, learning, disinformation, education, student, schoolboy, propaganda, classification, critical thinking

Одним із пріоритетних напрямків на якому має будуватися освітній процес у закладах освіти з метою підвищення обізнаності серед школярів, як однієї з вразливих категорій населення перед російською пропагандою в умовах інформаційної війни, яку реалізує агресор є протидія дезінформації в освітньому середовищі з метою посилення уваги, щодо вивчення особливостей ворожого інформаційного впливу. Досягнення поставлених цілей уможливорюється за умови впровадження інтерактивного навчання. З цього приводу, С. Шумовецька виділяє ряд інтерактивних методів навчання що потрібно застосовувати для дослідження російської пропаганди – це зокрема, дискусійні методи (розмови, бесіди, дискусії), а

також методи аналізу ситуацій та колективного навчання [1, с. 252].

Серед дослідників, які переконані у необхідності інтеграції інтерактивного навчання у шкільний процес, зокрема на уроках історії виділимо О. Пошетун, К. Баханов і Л. Пироженко. В свою чергу, М. Волосок, Т. Гергега, Л. Кратасюк, Г. Сиротенко вказують на широкий спектр інтерактивних методів, які можуть бути ефективно впроваджені під час навчальних занять. Характеристики інтерактивних технологій навчання досліджували: О. Єльнікова, О. Пехота, Н. Баліцька, О. Біда, Г. Волошина, Н. Побірченко. Проблематиці використання педагогічних підходів щодо групових форм організації навчальної діяльності В. Онищук та О. Ярошенко.

Українські вчені розглядають інтерактивність у навчанні як можливість для взаємодії через бесіду, діалог та активну участь [2, с. 9].

За О. Пометун, інтерактивне навчання трансформує архаїчне сприйняття моделі набуття знань від вчителя як основного джерела інформації до учня. Дослідниця переконана, що по-перше, учень отримує інформацію не у вигляді вже готової системи від педагога, а в процесі власної активності. По-друге, учень засвоює різні механізми пошуку знань в індивідуальній і колективній діяльності [3, с. 7-8].

Таким, чином інтерактивність підвищує обізнаність учнів, щодо певної теми, адже вони самі виступають активними суб'єктами пошуку та інтерпретації певної інформації, а з іншого боку школярі навчаються критично сприймати інформацію та формують алгоритм пошуку достовірних суджень на основі їх власного аналізу. Тому можемо констатувати, що інтерактивне навчання надає широкі можливості для дослідження пропаганди та її негативного впливу на інформаційне середовище, а інтерактивні методи стимулюють активність учнів, сприяючи отриманню знань та пошуку відповідей на питання пов'язані з інформаційним впливом, дозволяючи учням формувати та визначати своє ставлення до викликів протистояння дезінформації та пропаганді.

Дослідниця, С. Шумовецька вказує на те, що рекомендовано залучати учнів до ряду обговорень для детальнішого осмислення природи пропаганди та її шкідливого інформаційного впливу [1, с. 256].

Зауважимо, що існують різні класифікації методів інтерактивного навчання, проте доречно зупинитись на декількох найбільш ґрунтовних, серед яких класифікація за С. Сисоєвою [4].

I. Методи творчої активності учнів, які формують в школярів уміння виокремити проблему та знаходити шляхи її вирішення, виділяти головне, сформувати висновки та вміння виходити за межі завдання. Серед методів, які пропонує С. Сисоєва, виділимо декілька, які на нашу думку можна пов'язати з протидією дезінформації та військовій пропаганді: метод «Стимулювання зацікавленості»; метод «Аналогії»; метод «Створення ситуацій емоційного переживання»; метод «Відкриття» [4, с. 83-87].

Застосування поданих методів у навчальному процесі дасть можливість привернути увагу учнів до проблем, які виникають в умовах інформаційної війни та найголовніше моделювання в межах застосування цих прийомів практичних порад боротьби з дезінформацією та застосування критичного аналізу стосовно оцінки фейкових месиджів, якими наповнене медійне середовище.

II. Навчання в малих групах. В цьому методі акцентується на безперервній взаємодії учня з іншими учасниками тієї самої групи під час розгляду проблемного питання [4, с. 102-111]. Технологія організації навчальної діяльності за поданим методом може включати:

- Моделювання вчителем проблемного питання. Наприклад, щодо інформаційної війни яку цілеспрямовано реалізує агресор що неодмінно знаходить негативні наслідки на консолідації суспільства.

- Розподіл учнів по групам.

- Надання учням певного завдання, рандомно на окремих картках. Наприклад, ГРУПА 1 – зазначити наслідки військової пропаганди;

ГРУПА 2 - змоделювати цілі російської пропаганди;

ГРУПА 3 – припустити, щодо якої категорії населення реалізується інформаційна війна.

- Дискусія, щодо обговорення виконаних завдань спільними групами.

- Рефлексія.

III. Метод «Проектів», полягає у вирішенні учнями певної проблеми. До прикладу, вчитель пропонує проблемне питання - інструменти впливу російської пропаганди [4, с. 120]. Реалізація поданого методу можлива, як в індивідуальній формі так і в колективній. Можлива технологія впровадження методу може мати наступний вигляд: 1) Вчитель зазначає проблемне запитання, яке зображене у вигляді тематичного плакату. 2) Учні продумують відповіді та прописують їх на картках, після чого по черзі прикріплюють на тематичний плакат. 3) Кожен учень, обґрунтовує свою точку зору. 4) Обговорення спільних висновків.

IV. Навчальний тренінг. Наукове визначення поданої дефініції надано Ю.М. Ємельяновим, який розглядає його як групу методів розвитку здібностей до навчання і оволодіння будь-яким складним видом діяльності [105]. В свою чергу, С. Сисоєва переконана, що навчальний тренінг – це вид навчальної гри. [4, с. 120-184]. Дослідниця виокремлює ряд навчальних прийомів, які активно застосовуються в тренінгових методиках: міні – лекції; демонстрація; проблемно-орієнтована дискусія; індивідуальні завдання; ситуаційні завдання; робота в малих групах; презентація.

V. Метод «Дискусії». За трактуванням С. Шевчука, дискусія – метод діалогічної співпраці групи людей, що базується на відкритому, публічному та дружельному обговоренні актуальних, але дискусійних питань із метою досягти конструктивного висновку [5]. Дещо подібної думки дотримується й Л. Мацько, який вважає що дискусія є процесом обговорення конкретної проблеми, набору питань або одного ключового питання з метою виявлення істини [6, с. 187]. В межах авторської класифікації С. Сисоєва розглядає різні варіанти реалізації методу [4, с. 189 - 193]:

ВАРІАНТ I

1. Кожен з учнів має можливість висловитись по черзі на певну тематику, але виключно після того, як отримав ігровий предмет в руки (іграшку). До прикладу, обговорення може стосуватися, чинників що впливають на інтенсифікацію процесу здійснення військової пропаганди Росією, стосовно українського населення.

2. Учень, який тримає ігровий предмет повинен відповідати на питання інших учасників дискусії.

3. На кінець дискусії ведучий підводить підсумки.

ВАРІАНТ 2

1. Тема дискусії зазначається заздалегідь учням.

2. Ведучий пропонує школярам поділитись на групи по декілька осіб.

3. Ведучий визначає певну проблему, в межах 10 хвилин кожна команда має запропонувати свої три шляхи вирішення даної проблеми. Одним із варіантів проблемного питання може бути: Які шляхи протидії військовій пропаганді?

4. Надалі, ведучий об'єднує дві групи по 2 учнів в одну групу де є 4 учні, які обмінюються своїми думками.

5. Ведучий об'єднує дві групи по 4 учні в одну групу з 8 учнів, які також обговорюють спільно зазначене проблемне питання.

6. Представники з кожної групи захищають свій варіант протидії російській дезінформації та військовій пропаганді.

VI. Метод «Дельфі». Його особливість полягає у виключенні фактору навіювання думок та передбачає висловлення певних суджень кожним із учнів індивідуально [4, с. 194]. "Дельфі" ґрунтується на принципах діалектичного обговорення, а саме на майстерності ведення спірів та дискусій [7, с. 119]. Цей метод можна сприймати як не просто ефективний, але й як творчий спосіб рішення різноманітних проблем, особливо в контексті боротьби з штучною російською дезінформацією. Технологія реалізації методу передбачає наступні етапи: 1) Розробка питань вчителем та розміщення їх на відповідних картках. Приклад питань: Категорії українського населення, щодо якого реалізуються інформаційні впливи? Мета російської пропаганди, прописати основні приклади? Зазначити наслідки військової пропаганди? 2) Видача учням карток з прописаними питаннями. 3) Школярі мають відповісти на питання письмово. 4) Після чого, відбувається обговорення відповідей учнями.

Іншою, класифікацією інтерактивних методів навчання, які можливо застосовувати в площині протидії російській дезінформації розроблено О. Пометун та Л. Пироженко [8, с. 33].

№	Група методів за класифікацією	Приклади методів
I.	За формами організації навчальної діяльності:	- інтерактивні технології колективно-групового навчання ("мікрофон", "мозковий штурм", "аналіз ситуацій", "ажурна плитка"). - інтерактивні технології навчання у малих групах ("робота в парах", "карусель", "акваріум" та ін.); - індивідуальні (комп'ютерні технології).
II.	За цільовим призначенням:	- інструктивно-консультативні (тренінг, консультації та ін.); інформативні (лекція-бесіда, лекція-консультація); - мотиваційні (інтерв'ю та ін.); - пізнавальні (ділова гра, дискусія та ін.) - контролюючі (оцінювальна дискусія, науково-практична конференція).
III.	За характером діяльності:	- імітаційні (інсценування, спрощене судове слухання, ділові ігри та ін.); - неімітаційні (круглий стіл, конференція, дискусія).
IV.	За характером взаємодії:	- учень-учень (робота в парах, карусель та ін.); - вчитель-учень (лекція-бесіда, аналіз); - учень - колектив (дискусія в стилі ток-шоу, громадські слухання, мікрофон).
V.	За ступенем прояву:	- репродуктивні (імітаційні ігри та ін.); - творчі (проектні технології, спецсемінари).

Подібну класифікацію інтерактивних методів до вище цитованих моделює дослідник Т. Сердюк [9].

№	Група методів	Приклади методів
I.	За дидактичною метою:	- інформаційні; розвиток дієво-практичної сфери; - розвиток механізмів самокерування особистості; - розвиток сфери творчих якостей; - розвиток ключових компетентностей.
II.	За домінуючими формами:	- індивідуальні; парні; групові; колективні.
III.	За методами навчання:	- інформаційні; проблемно-пошукові; імітаційно-ігрові; дослідницькі.
IV.	За домінуючими засобами навчання:	- гомоорієнтовані (основний партнер у взаємодії група осіб); техноорієнтовані (переважання технічних засобів навчання).

Окреслюється необхідність аналізу ключових аспектів поданої класифікації з метою, моделювання практичних порад, щодо протидії дезінформації та російської пропаганди в шкільному середовищі.

Інформаційний метод, здійснюється за інтенсифікації діяльності закладами середньої освіти в напрямку досягнення відкритої інформаційної кампанії шляхом: організації конференцій, семінарів та тренінгів для роз'яснення реальних подій, щодо актів російського терору по українським мирним містам. Іншим напрямком є розповсюдження фактичної інформації: показ репортажів або відеоматеріалів, які показують реальну картину волонтерської діяльності та актів рос. терору. Доречним є також, публічні виступи авторитетних осіб – ветеранів війни, військовослужбовців, волонтерів, лікарів що може значно допомогти підсилити у боротьбі з дезінформацією.

Реалізація методів розвитку дієво-практичної сфери передбачає навчання дітей відрізняти та розбиратися у пропагандистській інформації. Інший аспект полягає у необхідності створення штучних ситуацій, де школярі можуть опинитися під впливом пропаганди та колективно проробити шляхи її нівелювання. Подібна практика може мати вигляд певного заздалегіть продуманого сценарію, де кожен з учнів буде виконувати свою роль. До прикладу: ГРУПА 1 – представники пропаганди; ГРУПА 2 – Вітчизняне медійне середовище; ГРУПА 3 – Суб'єкти на яких спрямований інформаційний вплив.

Таким, чином ГРУПА 1 має продумати декілька прийомів для маніпуляції масовою свідомістю. ГРУПА 2 має запропонувати шляхи антипропаганди. ГРУПА 3 має проробити алгоритм критичного сприйняття інформації. При необхідності, учні можуть змінювати групи таким чином умовно побувавши на місці кожної з сторін інформаційного впливу агресора. Школярі можуть провести дослідження на тему, як пропаганда впливає на суспільство, чи які історичні приклади використання військової пропаганди які мали найбільший успіх, це дасть їм можливість поглибити знання в цій темі та підсвідомо прогнозувати як не піддатися на дезінформацію та пропаганду самим.

У рамках дослідницької роботи може бути рекомендовано учням розробити візуальні

матеріали, такі як плакати та відеопрезентації, з метою демонстрації потенційних загроз, пов'язаних із пропагандою, та представлення об'єктивних даних на цю тему.

В межах реалізації методів розвитку самокерування особистості доречно навчати учнів розпізнавати власні емоції, думки та відчуття що може допомогти їм усвідомлювати вплив пропаганди та критично ставитися до неї. Важливим є ознайомлення школярів з фундаментальними принципами психології, включаючи структурні та функціональні аспекти людської нервової системи та механізми формування догм, що забезпечить учнів здатністю визначення та аналізу маніпулятивних стратегій.

Практично впровадити методи розвитку сфери творчих якостей учнів передбачає, зокрема арт-терапевтичний підхід. Тобто, використання декількох форм мистецтва, зокрема живопису, скульптурного моделювання та музичної композиції, як інструментів для артикуляції думок та емоційних реакцій на військову пропаганду та конфлікти. Пропонуємо також залучати учнів до написання есе, щодо їх розуміння явища військової пропаганди, дезінформації та їх впливу на суспільство в умовах війни. У рамках застосування методів розвитку основних компетенцій важливо розглядати з учнями питання про мовну пропаганду, яку проводить агресор, стверджуючи перед медійною аудиторією, що українська мова начебто не існує сама по собі і є лише діалектизмом російської мови.

З метою, недопущення розповсюдженнь подібних пропагандистських наративів варто привчати школярів до аналізу медіаконтенту. А саме необхідно здійснювати розбір новинних матеріалів на предмет виявлення прихованого або явного повідомлення. Після чого, школярі мають переконатися у не правдивості пропагандистських суджень, це варто реалізовувати апелюючи достовірними історичними фактами. Таким чином, ми можемо реалізувати міжпредметний зв'язок між історією та українською мовою досягнувши цим самим розвінчування пропагандистського меседжу у певному середовищі школярів.

Отже, боротьба з російською пропагандою є ключовою проблемою українського суспільства. Очевидним є розроблення та аналіз існуючих європейських нормативних стратегій мінімізації ворожій пропаганді. При, цьому не менш важливим

є протидія дезінформації та маніпулятивним впливам російських наративів і у шкільному середовищі. Дієвим шляхом розвитку критичного мислення та аксіологічної компетентності в школярів є застосування інтерактивних методів навчання, які передбачають активну діяльність учнів, що сприяє більш стійкому запам'ятовуванню інформації.

Проаналізовані класифікації інтерактивних методів розроблені науковцями, охарактеризовує розмаїття методів та прийомів, які необхідно застосовувати в освітньому середовищі. Підкреслимо, що формування критичного мислення у школярів це процес тривалий, тому до його реалізації потрібно підходити не локально, а комплексно застосовуючи комбіновану методологію досліджених методів.

Список джерел та літератури

1. Шумовецька С. Інтерактивні технології і формування у майбутніх офіцерів-прикордонників навичок медіаграмотності та протидії негативному інформаційному впливу. Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України Серія: педагогічні науки № 1(28). Частина 2. 2022. С. 251- 265.
2. Пометун О. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук.- метод. посібн. / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко ; за ред. О. І. Пометун. К.: Видавництво А.С.К., 2004. 192 с.

3. Пометун О. Енциклопедія інтерактивного навчання: Київ. 2007. 141 с.

4. Сисоєва С.О. Інтерактивні технології навчання дорослих: навчально-методичний посібник / Сисоєва С.О.; НАПН України, Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих. К.: ВД «ЕКМО», 2011. 324 с.

5. Шевчук С. Українська мова за професійним спрямуванням: підр. для студ. вищ. Навч. Закл. К.: Алерта.2012. 696 с.

6. Мацько Л. Риторика: навч. посіб. К.: Вища шк. 2003. 311 с.

7. А.І. Куртов, О.В. Полікашин, А.І. Потіхенський, В.М. Александров. Експертні оцінки. метод «Делфі» як технологія прийняття управлінських рішень. Збірник наукових праць Харківського нац. унів. Повітряних Сил: Харків. 2017, 1 (50) С. 118-122.

8. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук. метод.посібн. / О.І.Пометун, Л.В.Пироженко. За ред. О.І.Пометун. К.:Видавництво А.С.К.,2004. 192с.

9. Сердюк Т. В. Інтерактивні технології навчання суспільних дисциплін як засіб активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів вищих навчальних закладів І–ІІ рівнів акредитації: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.09. Кривий Ріг, 2010. 20 с.

Colloquium-journal №33 (226), 2024

Część 1

(Warszawa, Polska)

ISSN 2520-6990

ISSN 2520-2480

Czasopismo jest zarejestrowany i wydany w Polsce. Czasopismo publikuje artykuły ze wszystkich dziedzin naukowych. Magazyn jest wydawany w języku angielskim, polskim i rosyjskim.

Częstotliwość: co tydzień

Wszystkie artykuły są recenzowane.

Bezpłatny dostęp do elektronicznej wersji magazynu.

Przesyłając artykuł do redakcji, autor potwierdza jego wyjątkowość i jest w pełni odpowiedzialny za wszelkie konsekwencje naruszenia praw autorskich.

Opinia redakcyjna może nie pokrywać się z opinią autorów materiałów.

Przed ponownym wydrukowaniem wymagany jest link do czasopisma.

Materiały są publikowane w oryginalnym wydaniu.

Czasopismo jest publikowane i indeksowane na portalu eLIBRARY.RU,

Umowa z RSCI nr 118-03 / 2017 z dnia 14.03.2017.

Redaktor naczelny - **Paweł Nowak, Ewa Kowalczyk**

«Colloquium-journal»

Wydawca «Interdruk» Poland, Warszawa

Annopol 4, 03-236

Format 60 × 90/8. Nakład 500 egzemplarzy.

E-mail: info@colloquium-journal.org

<http://www.colloquium-journal.org/>